

НАЗИВ ФАКУЛТЕТА: МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовао комисију: Наставно-научно веће Медицинског факултета у Новом Саду, на седници дана: 29.01.2020.год.</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p><i>Проф. др Јелена Станић</i>, Редовни професор, ужа научна област Интерна медицина, датум избора у звање 21.11.2018., Медицински факултет у Фочи, Универзитет у Источном Сарајеву.</p> <p><i>Проф. др Јован Матијашевић</i>, Ванредни професор, ужа научна област Здравствена нега, датум избора у звање 08.07.2019., Медицински факултет, Универзитет у Новом Саду.</p> <p><i>Проф. др Ненси Лалић</i>, Ванредни професор, ужа научна област Здравствена нега, датум избора у звање 22.01.2020., Медицински факултет, Универзитет у Новом Саду.</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Даријо (Драго) Бокан</p> <p>2. Датум рођења, општина, држава: 08.02.1988., Загреб, Хрватска</p> <p>3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив: Медицински факултет Нови Сад, мастер академске студије здравствене неге, дипломирани организатор здравствене неге - мастер (2014 год).</p> <p>4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија: 2014. година, Докторске академске студије – смер Јавно здравље.</p> <p>5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране:</p> <p>6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука:</p>
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
Утицај демографских фактора и карактеристика тумора на преживљавање оболелих од карцинома бронха у Војводини
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл.
Докторска дисертација је прегледно написана на 147 страна. Садржи све неопходне делове научног рада, уобличене у осам поглавља (увод; циљеви и хипотезе; материјали и методе; резултати; дискусија; закључци; литература; скраћенице). Приказано је 78 табела, 8 мапа, 71 графикон. У литератури је цитирано 130 библиографских јединица.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Наслов докторске дисертације је јасно и прецизно формулисан и одражава текст и садржај истраживања.

Увод докторске дисертације је написан јасно, систематизовано и пружа свеобухватан увид у изучавану проблематику докторске дисертације.

Ово поглавље чине седам целина: Епидемиологија карцинома бронха, Преживљавање оболелих од карцинома бронха, Карцином бронха и пушачки статус, Класификација карцинома бронха, Узрочници карцинома бронха, ТНМ класификација карцинома бронха, Прогностички фактори карцинома бронха.

У одељку Епидемиологија карцинома бронха изнети су подаци о броју оболелих како у свету тако и код нас. Такође, приказана је географска дистрибуција карцинома бронха, тј. наведене су стопе инциденције и морталитета у односу на географски положај.

У одељку Преживљавање оболелих од карцинома бронха изнети су подаци о преживљавању оболелих од карцинома бронха како у свету тако и код нас. Такође, приказана је географска дистрибуција карцинома бронха у односу на дужину преживљавања, као и дужина једногодишњег, трогодишњег и петогодишњег преживљавања.

У одељку Карцином бронха и пушачки статус детаљно је описана повезаност карцинома бронха и употребе цигарета.

У одељку Класификација карцинома бронха описана је хистолошка класификација карцинома бронха кроз историју, па све до данас.

У одељку Узрочници карцинома бронха јасно су и детаљно описани ендегени и егзогени фактори доведени у везу са настанком карцинома бронха.

У одељку ТНМ класификација карцинома бронха јасно је описано одређивање стадијума болести према седмој ревизији ТНМ класификације карцинома бронха.

У одељку Прогностички фактори карцинома бронха наведени су фактори који утичу на прогнозу болести и који се користе приликом избора најприкладнијег терапијског приступа у лечењу болесника са карциномом бронха.

Циљеви истраживања су јасно постављени и омогућавају доношење конкретних закључака

Први циљ је био утврђивање утицаја демографских карактеристика (пол, старост, место становања), пушачког статуса, перформанс статуса и социоекономског статуса на укупно време преживљавања код болесника са карциномом бронха. Други циљ је био утврђивање утицаја одређених клиничко-патолошког карактеристика тумора (тип тумора, стадијум болести и ТНМ статус болести) на укупно време преживљавања код болесника са карциномом бронха. Трећи циљ је био изградити геопросторну анализу инциденције и морталитета од карцинома бронха на територији АП Војводине.

Хипотезе су прецизно формулисане у односу на постављене циљеве истраживања.

1. Постоји статистички значајна разлика у укупном времену преживљавања у односу на испитиване демографске карактеристике оболелих, пушачки статус, перформанс статус и социоекономски статус.

2. Тип тумора, стадијум болести и ТНМ статус болести значајно утичу на укупно време преживљавања болесника оболелих од карцинома бронха.

3. Постоје значајне регионалне разлике у инциденцији и морталитету од карцинома бронха на територији АП Војводине.

У поглављу **материјали и методе**, јасно су дефинисани укључни критеријуми на основу којих је формиран узорак. Детаљно су описане методе прикупљања података за анализу преживљавања оболелих од карцинома бронха. Такође, детаљно је описан и начин, као и критеријуми за израчунавање инциденције и морталитета од карцинома бронха за одређено, истраживано географско подручје. Детаљно су описани одабрани демографски показатељи за територију Аутономне Покрајине Војводине. За обраду добијених резултата коришћене су стандардне статистичке методе које у потпуности одговарају овој врсти испитивања.

Поглавље **резултати** је подељено у двадесетдва потпоглавља. Резултати одговарају постављеним циљевима и приказани су јасно, недвосмислено, без сувишних коментара и понављања. Табеле, графикони и мапе су прегледно представљени и прате текст.

Добијени резултати из ове докторске дисертације потврђују да постоји значајна разлика у

укупном времену преживљавања пацијената са дијагностикованим карциномом бронха у односу на демографске карактеристике оболелих и клиничко-патолошке карактеристике тумора. Резултати ове дисертације могу у значајној мери утицати на развој стратегија примарне превенције и одређивање популације којој на адекватан начин треба прићи у циљу кампања за борбу против пушења. Од још је већег значаја примена ових података у циљу раног откривања у оквиру секундарне превенције јер ће јасно бити дефинисана популација која је у највећем ризику и за коју треба организовати активни скрининг који у овом моменту не постоји.

Дискусија прати увод, циљеве, материјал и методе, као и резултате дисертације. У дискусији су протумачени добијени резултати и упоређени са резултатима других истраживача на основу обимне прегледане литературе.

У поглављу **Закључци**, на основу добијених резултата, закључци су јасно и концизно изведени, те се могу сматрати поузданим, научно заснованим и одговарају постављеном циљу дисертације. Поглавље **Литература**, садржи списак од 130 референци цитираних на уобичајен и правилан начин. Избор референци је актуелан и примерен тематици која је предмет ове дисертације.

Комисија позитивно оцењује све делове докторске дисертације.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у часопису са ISI листе односно са листе министарства надлежног за науку када су у питању друштвено-хуманистичке науке или радове који могу заменити овај услов до 01.јануара 2012. године. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

1. Dutau H, Breen D, Bugalho A, Dalar L, Daniels J, Dooms C, Bokan D et al. Current Practice of Airway Stenting in the Adult Population in Europe: A Survey of the European Association of Bronchology and Interventional Pulmonology (EABIP). RESPIRATION.2018; 95 (1):44-54 M22
2. Andrijevic I, Milutinov S, Lozanov-Crvenkovic Z, Matijasevic J, Andrijevic A, Kovacevic T, Bokan D, Zaric B. N-terminal prohormone of Brain Natriuretic Peptide (NT-proBNP) as a diagnostic biomarker of left ventricular systolic dysfunction in patients with acute exacerbation of chronic obstructive pulmonary disease (AECOPD). Lung 2018; in press DOI: 10.1007/s00408-018-0137-3 M23
3. Pelicic D, Vukcevic B, Bokan D, Stojanovic V, Radojevic N. Attitudes Toward Organ Donation and Transplantation Among Transplant-Related Health Care Workers and the Local Population of Montenegro. Exp Clin Transplant. 2019 Oct;17(5):673-7. M23

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

На основу ове студије може се утврдити да резултати истраживања показују следеће закључке:

1. Анализом прикупљених података утврђено је да постоји статистички значајна разлика у укупном времену преживљавања пацијената са дијагностикованим карциномом бронха у односу на пол, старосну доб, место становања, пушачки статус, ECOG перформанс статус и социоекономски статус.
2. Постоји статистички значајна разлика у укупном времену преживљавања пацијената са дијагностикованим карциномом бронха у односу на тип тумора, стадијум болести, Т-статус, Н-статус и М-статус.
3. Утврђено је да укупно једногодишње преживљавање оболелих од карцинома бронха износи 30,1% код мушкараца и 38,7% код жена, трогодишње преживљавање оболелих од карцинома бронха износи 8,1% код мушкараца и 12,1% код жена, а петогодишње преживљавање износи 4,3% код мушкараца и 6,9% код жена.
4. Утврђено је да су независни предиктори преживљавања мушки пол, старост преко 60 година, ECOG перформанс статус 2 и већи, пушачка навика, лошији социоекономски статус, стадијум IV болести, T4 статус, N статус 2 и већи, M1b статус и микроцелуларни карцином као тип тумора.
5. Урађена је анализа инциденције и mortalитета од карцинома бронха на територији АП Војводине и утврђено је да постоје значајне регионалне разлике у инциденцији и mortalитету од карцинома бронха на територији АП Војводине.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Кандидат Даријо Бокан је у потпуности обавио истраживања која су била предвиђена планом у пријави ове дисертације. Добијени резултати су проистекли из оригинално постављених циљева истраживања усмерених ка утврђивању инциденције и mortalитета од карцинома бронха у АП Војводини, као и укупном времену преживљавања пацијената са дијагностикованим карциномом бронха у односу на демографске карактеристике оболелих и клиничко-патолошке карактеристике тумора. Резултати ове дисертације могу у значајној мери утицати на развој стратегија примарне превенције и секундарне превенције карцинома бронха.

Комисија позитивно оцењује начин приказа и тумачења резултата истраживања.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме

На основу претходно изложеног, Комисија сматра да је докторска дисертација урађена у складу са образложењем које је кандидат доставио приликом пријаве теме.

<p>2. Да ли дисертација садржи све битне елементе</p> <p>Дисертација садржи све битне елементе. Кандидат је при изради дисертације показао висок степен познавања проблематике, урадио је обимни преглед литературе, добро је поставио хипотезе и циљеве рада, применио је адекватне и савремене методе истраживања и обраде резултата, које је јасно приказао и на основу чега је донео значајне закључке.</p>
<p>3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци</p> <p>У публикованој форми не постоје подаци о најзначајнијим карактеристикама оболелих од карцинома бронхане са територије Војводине, обзиром да званични државни подаци Института за јавно здравље Србије не обухватају Војводину. Обзиром на веома динамичне промене у епидемиологији карцинома бронха од великог је значаја одређивање основних демографских карактеристика код болесника са карциномом бронха у АП Војводини. Дисертација представља оригиналан допринос науци, јер први пут у научној литератури истраживање инциденције и морталитета од карцинома бронха, као и преживљавања оболелих од карцинома бронха на територији АП Војводине има научни допринос првенствено на развој стратегија примарне и секундарне превенције карцинома бронха.</p>
<p>4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања</p> <p>Комисија није уочила недостатке који би утицали на резултате истраживања и умањили вредност докторске дисертације.</p>
<p>X ПРЕДЛОГ:</p>
<p>На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:</p>
<p>Након што је позитивно оценила све делове , а затим дала укупну позитивну оцену ове докторске дисертације Комисија за оцену докторске дисертације предлаже Наставно-научном већу Медицинског факултета у Новом Саду и Сенату Универзитета у Новом Саду, да се докторска дисертација кандидата Дарија Бокан, под називом: „Утицај демографских фактора и карактеристика тумора на преживљавање оболелих од карцинома бронха у Војводини“ прихвати, а кандидату одобри одбрана.</p>

датум: 27.03.2020. год.

Проф. др Јелена Станић

Проф. др Јован Матијашевић

Проф. др Ненси Лалић

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.

ИЗВЕШТАЈ СЕ ПОДНОСИ У 10 ПРИМЕРАКА

(два извештаја са оригиналним потписима)

КАНДИДАТ ЈЕ ОБАВЕЗАН ДА ДОСТАВИ ИЗВЕШТАЈ И У ЕЛЕКТОРНСКОЈ ФОРМИ

У PDF формату на ЦД-у

НАПОМЕНА: Уз извештаје студенти морају да предају и попуњен образац бр. 7 у два примерка и на ЦД-у у PDF формату